

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 57. Quâ poenâ puniatur delictum detectum & probatum viâ inquisitionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

alicubi statuta municipalia habeant quoad pœnas aliud, illi standum asserit Reiffenst. *h. t. n. 223.*

Quæst. 53. Num in inquisitione speciali interrogari possit de sociis.

R Esp. Præterea, quæ desuper responderi solent *L. 2. r. 18.* inquirere potest Judex in socios criminis in casibus, in quibus licita est interrogatio de sociis, quos enumeratos vide per *Glof. in L. fin. c. de accusat. Marant. l. c. n. 178.* De cætero dictum socii criminis non est sufficiens ad inquirendum de socio, ubi fama de eo non præcessit, quia socii criminis non sunt personæ honestæ, nec fide dignæ, nec faciunt indicium sufficiens ad torturam, & inquisitio non fit, nisi præcedente fama vel indicio, *Marant. l. c. n. 23.* neque socii criminis, utpote hoc ipso criminosis, non possunt esse testes. *6. personar. de test. c. 1. de confess. nisi tamen sint crimina excepta, aut talia, quæ ex natura socium, requirant, Reiff. h. t. n. 231. & 232.*

Quæst. 54. In quo loco & quibus sumptibus facienda inquisitio?

1. **R** Esp. Ad primum: Inquisitio facienda est in loco, ubi reus laborat infamia, *Pirh. n. 57. not. 3. Arg. c. qualiter & quando, 24. h. t. ibi enim melius inquiri potest de vita & accusatione alicujus, ubi moratus est, c. 3. de elect. c. 3. & seq. de presump.* Et potest quis esse infamatus in uno loco, & non in alio. Unde inquirendum in loco, ubi laborat infamia, *Pirh. l. c.*

2. **R** Esp. Ad secundum: Fit ea sumptibus fisci, *Marant. l. c. n. 208.* cum *Andr. de Iernia.* Unde, dum dicit *Pirh. h. t. n. 53. not. 2.* quodd, si inquisitores sint in loco, ubi inquisitio propriis sumptibus vivere debeant, alioquin modicos sumptus suppeditare paratis, ad quos divertunt, quos ipsis non debent; non loquitur de Inquisitoribus in inquisitione simplici criminali, sed de inquisitoribus ex officio talibus in inquisitione generali adhiberi solitis.

Quæstio 55. An & qualiter cesset inquisitio, per supervenientem accusationem?

1. **R** Esp. Primò: Dum antequam Judex formet inquisitionem, apparet citatus offensus, isque interrogatus, num velit procedere ad accusationem, declarat, quodd sic, impeditur inquisitio. *Marant. p. 6. tit. inquis. n. 38.* cum remedium ordinarium, quale est accusatio, cessare faciat seu impediatur extraordinarium, quale est inquisitio, juxta *L. in provinciali. ff. de oper. nov. nunc.* dicitque *Marant. cum Bald. in L. ea quidem. in fin. Bart. in L. 3. §. fin. ff. de adulter.* in tantum id esse verum, ut etiam cotam alio Judice possit fieri accusatio, & impediri cæpta inquisitio coram alio. Nihilominus

2. **R** Esp. Secundò limitando id ipsum variè: ac primò quidem, accusator superveniens non facit cessare inquisitionem in casibus, in quibus specialiter de jure vel per statutum (uti hodieum etiam communiter permittitur) licitum est inquiri in criminibus, v. g. in crimine lætæ majestatis, aliisque casibus, de quibus *Glof. & DD. in L. 2. §. si publico. ff. de adulter.* cum remedium unum ordinarium non tollatur per aliud ordinarium, *Marant. n. 39. & 40.* Secundò, quando inquisitus datâ operâ asseclaret & procuraret, ut ab aliquo accusaretur cotam alio Judice, ad effectum impediendi inquisitionem, *Marant. n. 41.* cum *Bald. & aliis.* Tertiò,

cum Judex, antequam inquireret, interrogasset offensum, an vellet accusare, & is respondisset, quod non, *Marant. n. 42.* eò quodd ut *Bald. in L. accusationem. c. qui accusare non poss. col. 1. Alex. in addit. ad Bart. in L. 3. §. fin. ff. de adulter.* Quartò, quando processum super inquisitione etiam post accusationem reo nihil opponente, Secus, si is opposuit, *Marant. n. 43.* cum *Bald. in L. 1. c. de furtis.* Quintò, si qui accusat, prius denuncialet Judici, quodd procederet ad inquirendum, contra talem, quia haberet suspectum de crimine, ac proinde non supersederet accusatione, *Marant. n. 44.* cum *Speculat. tit. de inquis. §. nunc videndum. v. ult.* Sextò, quando Judex videret accusationem suspectam, v. g. propter collusionem, *Marant. n. 45.* cit. aliis. Septimò, si accusator fuit causa promovendi inquisitionem, ut quia ad ejus inquisitionem fuit formata inquisitio, cum tunc videatur elegisse viam inquisitionis, *Marant. n. 46.* cum *Baldo in L. ea quidem. c. de accusat. col. fin. & Bart. in L. 3. §. fin. ff. de adulter. col. 2.* Octavò, si probationes receptæ super inquisitione; cum accusatio illis superveniens non tollat effectum earum, sed ea remaneant in suo robore ad puniendum delictum, *Marant. n. 47.* Ac denique non procedit de jure canonico, secundum quod inquisitio est remedium ordinarium; cum Judex possit inquirere, etiam non monito offenso ad accusandum, *Marant. num. 48.* cum *Card. in Clem. sepe §. fin. de V. S. q. 3.*

Quæst. 56. An & qualiter validetur inquisitio inepta per confessionem rei?

R Esp. Ad hoc breviter *Marant. l. c. n. 208.* *Reus Angel. cõns. 178.* quod incipit *visit. actus,* cuius esse, ut absolvarur inquisitus, & denuo postea ipse inquiratur.

Quæst. 57. Quæ pœna puniatur delictum detectum & probatum via inquisitionis.

1. **R** Esp. Primò: Reum per viam inquisitionis convictum, vel crimen confessum potest Judex de jure canonico condemnare ad pœnam extraordinariam, seu pœnam tali crimini ordinariè statuta mitiorem consideratis personæ delinquentis meritis, & qualitate excessus, (nisi sit tale crimen, quod propter irregularitatem, quam incurrit, ordinis executionem, aut beneficii retentionem etiam post peractam pœnitentiam impediret, v. g. homicidium, simonia; vel etiam, ut de *Lugo de jurè & justitia d. 37. n. 69.* nisi crimina sint notoria, prout hæc expressè statuuntur *c. inquisitionis. h. t.*) ex hac ratione suadente hanc moderationem seu mitius agendum, cum non sit pars, quæ pœnam urgeat. Non tamen ad id tenerur Judex, cum *c. inquisitioni.* non dicatur: *debet vel tenetur.* sed *poterit judicantis discretio moderari pœnam:* ac ita tenent *Abb. in c. super de confess. n. 10. & Gonzal. ibidem n. 7.* Quin etiam contrarium esse de consuetudine communi tribunalium ecclesiasticorum: contra de *Lug. & Marant. p. 4. n. 36.* dum absolutè pronunciant de jure canonico non totam pœnam, sed ordinariè mitiorem esse imponendam; vicijus etiam in foro ecclesiastico condemnatur reus inquisitus convictus vel confessus ad pœnam juris ordinariæ, præsertim ubi qualitas delicti id exigit, ad exemplum & terrorem aliorum; testantur *Gonzal. l. c. n. 11.* *Reiff. h. t. n. 220.* qui etiam pro confirmatione hujus consuetudinis tanquam rationalis citat. *c. fin. de celebrat. missar.* dum ibi Sacerdos per viam

viam inquisitionis processatus, fuit condemnatus ad pœnam ordinariam.

2. Resp. Secundo: De jure civili non tantum potest, sed & debet puniri talis pœnâ ordinariâ, *L. 2. c. de abolendis, L. ordo ff. de publ. judic. Abb. inc. inquisitionis. b. t. n. 8. Felin. ibid. n. 3. Marant. l. c. Tiraq. de pœnis temper. c. 53. num. 2. Sanch. L. 6. conf. c. 3. du. 40. Pirh. Wiestn. h. cc.*

Quæst. 58. An & qualiter procedendum non servatò juris ordine in delictis & malefactoribus notoriis.

R Esp. Primo: Prænotando ac recolligendo in unum locum, quæ antecedenter *b. t.* sparsim dicta sunt: primò occultum propriè dici, quòd nulla ratione probari potest *Jo. And. in c. vestra, de cohob. cler. & mulier. n. 12. Abb. ibid. num. 10. Fagn. num. 45.* Penè vel quasi occultum, quòd à paucis tantum, vel duobus, tribus, vel etiam quinque scitur, cum id adhuc secretum, quod in præsentia quinque personarum dicitur, *can. 87. de pœnit. dist. 1. §. hac ergo.* Et ibi *Glos. v. secreta,* quamdiu adhuc ad iudicium non deferuntur; ut *Fagn. ad cit. c. vestra.* Secundo publicum completi tres gradus, seu veluti species; ut *Guar. de carit. d. 8. f. 6. in pr. Castrop. t. 6. d. 3. p. 13. n. 1.* Primus quod saltem à duobus scitur, adeoque probari potest, & hinc jure probabile dicitur, *Arg. L. Herodes. ff. de testamentis, & cum pene occulto confunditur, Fagn. l. c. n. 51. & 121.* Alter gradus, si non tantum probari potest, sed ita notum pluribus, ut fama de illo existat, quod etiam manifestum & famosum dicitur. Tertius, quod ita notorium est, ut nullâ viâ aut nullò modò celari & negari possit; diciturque tunc notorium, *Abb. in c. vestra. n. 11. Nav. c. 27. Man. n. 255. Fagn. in c. vestra. n. 11.* Tertio famosum dicitur, quod per famam publicam innotescit. Quarto manifestum propriè est, quod publicè & famosè notum ex certa scientia & certis authoribus, per quod differt à famoso, quod non requirit certam scientiam, cum etiam proveniat ex sola suspicione & rumore ejus; nec certum authorem, quorum utrumque est quid fallax; ac ita ad illud præter publicum concurrere debet fama, quæ ad publicum non requiritur, *Abb. in cit. c. vestra n. 12. Fagn. n. 55. Tusch. Lit. N. concl. 104.* Quintò notorium propriè loquendo est, quod constat vel per evidentiam rei, quæ nulla prorsus tergiversatione celari potest, *c. fin. de cohobit. cler. cum mulier. c. cum olim. d. V. S. uti si fiat coram omnibus, vel majore parte communitatis, hac enim populus universus designatur, L. 160. ff. de reg. jur. vel de quo constat per confessionem rei factam in iudicio, (intellige sponte, & non ex gravi metu, aut vi tormentorum) vel de quo patet per sententiam condemnatoriam, à qua non fuit appellatum, *cit. c. fin. de cohobit. cler. & mulier.* aut de quo constat per testes idoneos, & legitimas probationes, quibus nihil opponi potest, *c. olim. de V. S. juncta Glos. in c. communicavit, v. loquere. de testib. Pirh. h. t. n. 55. Reiffenst. num. 246.* Porro licet quandoque notorium & manifestum sumantur pro eodem, differt tamen propriè loquendo, & prout tertiâ speciem constituit, in hoc præcipuè, quod manifestum minus sit, quàm notorium, *Abb. l. c. Fagn. n. 55. Tusch. l. c. n. 19.* De eo verò, quòd hominum frequentia requiratur, ut delictum dicatur verè & propriè notorium, controversatur valdè inter AA. in eo tamen ferè convenientes, quòd major pars populi vicinæ, parochiæ, collegij, communi-*

tatis (modò in ea non pauciores, quàm decem) requiratur, *Sylv. v. notorium. q. 4. Abb. l. c. n. 16. Navar. l. c. c. 27. n. 55.* An verò id ipsum procedat, dum communitas magna est, *v. g. 300.* non omnes consentiunt; affirmare videtur *Sanch. L. 6. conf. c. 3. du. 3. Abb. l. c. & Fagn. id relinquentem judicium prudentis Judicis arbitrantur, spectatis circumstantiis loci, temporis, qualitate personæ & delicti. His prænotatis*

2. Resp. Secundo: Contra crimina verè notoria potest Judex procedere, eaque punire non servato juris ordine, prout constat *ex can. 14. §. his omnibus. caus. 2. q. 1. c. 16. ead. caus. & q. c. super his de testib. cog.* Ex ea quoque ratione, quod ordo juris inductus ideo, ne veritas debite indagari, & maliis accusantium occurrere possit, & ne quis innocens condemnaretur; sed cuiuslibet esset potestas defendendi se, causamque suam, juxta *cit. can. 16.* Hinc, cum per notorietatem aperta sit veritas, dicto ordine opus non est. Atque ita in specie: primò in notoriis non requiritur accusator, aut denunciator, multoque minus libellus, sed potest Judex sine his procedere ex officio; contra notoriè delinquentem, *juxta c. evidentiâ. h. t. c. manifesta. caus. 2. q. 1. cum libellus etiam ad processum summarium non requiratur, multò minus ad procedendum in notoriis, utpote quæ nequidem summarium ordinem requirunt.* Secundo in notoriis reculari non potest Judex tanquam suspectus, *Arg. c. 24. de appell. & ibi Glos. v. manifesta;* si tamen sint crimina, quæ jure taxatam pœnam habent. In aliis enim, quæ pro arbitrio Judicis puniuntur, is reculari potest à reo habente legitimam reculandi causam. Tertio, non requiritur ad probandum crimen notorium, productio & examen testium, utpote non necessarium ad acquirendam certam veritatem quæ jam notoria est, *c. 17. caus. 2. q. 1. junct. c. 3. de testibus;* ad probandum tamen ipsam notorietatem, quandoque testes adhibendi. Quarto non requiritur citatio in casu, quo crimen non tantum notorium est, sed etiam evidenter constat, nullam defensionem competere reo: quamvis tamen DD. communiter & praxis suadeant, ne Judex aliquem etiam notoriè delinquentem sine citatione damnet, nec temerè nota pronunciet. Quintò non requiritur sententia in scriptis; dum enim jura universali-ter statuunt, in notoriis solennitates juris non requiri, hæc etiam in sententia requirendæ non sunt, ita tenent *Innoc. in c. ex parte. d. 1. de V. S. num. 1. Calder. in cit. c. vestra. n. 47. Farin. pr. crim. q. 21. n. 115. quin & Passer. in tribunal. regul. q. 10. n. 12. & alii apud Reiffenst. h. t. n. 158.* docent in notoriis loco sententiæ sufficere solum præceptum Judicis reo pœnam imponentis. Verum quidquid sit de jure, observari tamen de consuetudine, ut etiam in notoriis feratur sententia, tenent *Clar. §. fin. q. 9. n. 8. Fagn. in cit. c. vestra. n. 96. apud Reiffenst. n. 159.* qui ad conciliandas has sententias alia id dici posse de sententia non requirente solennitatem scripturæ, vel de sententia declaratoria notorietatis. Sextò in notoriis non datur appellatio, sed ea non obstante, procedere potest ad executionem pœnæ, *c. cum sit. §. fin. & c. pervenit. c. proposuit de appell. eò quòd in notoriis; pronuntiatio Judicis potius sit executio juris, quàm sententia.* Quamvis detur appellatio à sententia declaratoria notorietatis: cum multa dicantur notoria, quæ talia non sunt; ut dicitur, *c. consuluit. de appel. Reiffenst. n. 260. & 261.*

3. Resp. Tertio: Ut præfate modo contra notoriè